

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2017-02-03 Nr. (18.18-31-1E) RM-3283

DĖL 2016 METAIS GYVENTOJŲ GAUTŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ PARDAVIMO AR KITOKIO PERLEIDIMO NUOSAVYBĖN IR IŠVESTINIŲ FINANSINIŲ PRIEMONIŲ REALIZAVIMO PAJAMŲ APMOKESTINIMO IR DEKLARAVIMO YPATUMŲ

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI prie FM) paaiškina, kokia tvarka apmokestinamos 2016 m. gyventojų gautos finansinių priemonių (toliau – FP) pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių (toliau – IFP) realizavimo pajamos.

1. FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų ir IFP realizavimo pajamų apmokestinimas

Vertybinių popierių pardavimo pajamos, gautos 2016 m., apmokestinamos (neapmokestinamos) remiantis Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 17 str. 1 d. 30 punkto nuostatomis. Pagal šį punktą pajamos, gautos už gyventojų parduotas ar kitokiu būdu perleistas FP, taip pat pajamos gautos iš IFP realizavimo, neatsižvelgiant į tai, kada parduodamos FP ar realizuojamos IFP buvo įsigytos, priskiriamos neapmokestinamosioms pajamoms, jeigu iš pardavimo pajamų atėmus GPMĮ 19 straipsnyje nurodytas su jų pardavimu ar kitokiu perleidimu nuosavybėn bei IFP realizavimu susijusias išlaidas, susidaręs skirtumas neviršija 500 Eur per 2016 m. mokesčinį laikotarpį.

2. Apmokestinamųjų pajamų, gautų už 2016 m. parduotas ar kitokiu būdu perleistas nuosavybėn FP ir IFP realizavimą, apskaičiavimo tvarka

Apskaičiuojama per mokesčinį laikotarpį:

- gauta FP pardavimo ir IFP realizavimo pajamų suma;
- parduotų FP bei realizuotų IFP įsigijimo kaina, į šią kainą įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, susijusius su tų FP ir IFP perleidimu;

Apskaičiuojamas bendras pardavimo ir įsigijimo kainų skirtumas. Apmokestinamosios FP pardavimo ir IFP realizavimo pajamos apskaičiuojamos iš bendros per mokesčinį laikotarpį pagal visus FP pardavimo ir IFP realizavimo sandorius gautos pajamų sumos atėmus FP ir IFP įsigijimo bendrą kainą.

Jeigu pagal GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punktą yra numatyta, kad šioms FP pardavimo ir/arba IFP realizavimo pajamoms taikoma pajamų mokesčio lengvata, iš 2016 m. gautų FP pardavimo ir/arba IFP realizavimo pajamų atimamas 500 Eur neapmokestinamas dydis. Jeigu skirtumas neviršija 500 Eur, tokios pajamos pajamų mokesčiu neapmokestinamos.

Gyventojas antrinėje rinkoje už 15 000 Eur pirkė AB „X“ akcijų, kurias po mėnesio pardavė už 20 000 Eur. Šių VP įsigijimo (pirkimo) kaina -15 000 Eur, pardavimo - 20 000 Eur, pardavimo ir įsigijimo kainų skirtumas - 5 000 Eur. Šis skirtumas (atėmus 2016 m. patvirtintą 500 Eur neapmokestinamą dydį) apmokestinamas taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Jeigu gyventojas per 2016 m. mokesčinį laikotarpį gavo FP ir/arba IFP pajamų, kurioms netaikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta pajamų mokesčio lengvata, t. y. iš gautų pajamų neatimamas 500 Eur neapmokestinamas dydis, apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp bendros tokių FP ir/arba IFP pardavimo kainos ir bendros tokių FP ir/arba IFP įsigijimo kainos, įskaitant sumokėtus teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus.

Svarbu: 500 Eur nustatyta pajamų mokesčio lengvata netaikoma, jeigu:

- akcininkas akcijas parduoda arba kitaip perleidžia nuosavybėn šias akcijas išleidusiam vienetai;
- vertybiniai popieriai laikomi parduotais pagal GPMĮ 11 straipsnį, t. y. vieneto likvidavimo atveju;
- akcijos, gautos GPMĮ 2 straipsnio 14 dalies 1 punkte nurodytu atveju (akcijų nominalios vertės padidinimo atveju lengvata netaikoma pajamų daliai, kuri lygi akcijos nominalios vertės padidinimo sumai).

Bendra per 2016 m. mokesčinį laikotarpį gautų už FP pardavimą ir/arba IFP realizavimą apmokestinamųjų pajamų suma apskaičiuojama sudėjus apskaičiuotas apmokestinamąsias pajamas, kurioms taikoma GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta lengvata ir apskaičiuotas apmokestinamąsias pajamas, kurioms minėta lengvata netaikoma. Gauta bendra apmokestinamųjų pajamų suma apmokestinama taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą.

Kai parduodamos FP ar realizuojamos IFP, kurios yra sutuoktiniams bendrosios jungtinės nuosavybės teise priklausantis turtas, laikoma, kad pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių (lygiomis dalimis, jeigu jų tarpusavio susitarimu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip). Atsižvelgiant į tai, GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta 500 Eur neapmokestinama suma taikoma kiekvieno sutuoktinio gautoms pajamoms atskirai, pagal kiekvienam iš jų priskirtiną FP ir IFP dalį.

FP pardavimo pajamos ir IFP realizavimo pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, t. y. pajamoms, kurias pats gyventojas turi apskaičiuoti, deklaruoti ir sumokėti pajamų mokesťį.

3. FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir IFP realizavimo pajamų deklaravimas

Per 2016 m. mokesčinį laikotarpį gyventojams išmokas, kurios pagal pajamų mokesčio mokėjimo tvarką priskirtos B klasės pajamoms (įskaitant FP pardavimo pajamas ir IFP realizavimo pajamas), išmokėjęs Lietuvos vienetas, užsienio vienetas per nuolatinę buveinę ar nenuolatinis Lietuvos gyventojas per nuolatinę bazę privalo iki 2017 m. metų vasario 1 dienos mokesčių administratoriui pateikti pažymą apie gyventojams išmokėtas tokias išmokas. Pažymos FR0471 forma (toliau - pažyma FR0471) ir jos užpildymo ir pateikimo taisyklės patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2003 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-238.

Pažymoje FR0471 turi būti nurodomi duomenys apie visas gyventojui išmokėtas FP pardavimo ir IFP realizavimo pardavimo pajamas.

Nuolatinis Lietuvos gyventojas gautas FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamas ir IFP realizavimo pajamas turi deklaruoti pats, pateikdamas deklaracijos GPM308 formą (GPM308 formos 3 versija, nauja redakcija išdėstyta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2016 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. VA-25).

Pasibaigus 2016 m. mokestiniam laikotarpiui, iki 2017 m. gegužės 2 dienos, gyventojas pateikia metinę pajamų deklaraciją, kurioje deklaruoja per 2016 m. mokestinį laikotarpį gautas pajamas, apskaičiuoja mokėtiną pajamų mokesčio sumą, kurią privalo sumokėti iki pajamų deklaracijos pateikimo termino pabaigos, t. y. iki 2017 m. gegužės 2 dienos. Apmokestinamosios FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamos ir IFP realizavimo pajamos, gautos 2016 m. deklaruojamos bendromis sumomis pateikiant deklaracijos GPM308 priedą GPM308F.

Gyventojas, pardavęs FP ir/arba gavęs IFP realizavimo pajamų, kurioms taikoma pajamų mokesčio lengvata, t. y. gavęs neapmokestinamųjų FP pardavimo pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų, gali šių pajamų už 2016 m. nedeklaruoti, jeigu gauta suma yra mažesnė kaip 500 Eur. Jeigu gyventojas gavo FP pardavimo pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų, kurių suma už 2016 m. viršija 500 Eur per mokestinį laikotarpį, visas šias pajamas privalo deklaruoti deklaracijos GPM308 priedo GPM308F I skyriuje.

Jeigu gyventojas gavo FP pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų už tikslinėse teritorijose įsteigtų vienetų išleistas FP ir IFP, taip pat gavo pajamų už akcijas išleidusio vieneto nuosavybės perleistas akcijas, už GPMĮ 2 str. 14 dalies 1 punkte nurodytu būdu gautas akcijas bei VP, parduotus vieneto likvidavimo atveju, tokias pajamas jis privalo deklaruoti nuo pirmo euro deklaracijos GPM308 priedo GPM308F II skyriuje.

Jeigu gyventojas FP pardavimo pajamas ir/arba IFP realizavimo pajamas gavo už bendrosios jungtinės sutuoktinių nuosavybės teise priklausiusį turtą (šiuo atveju - FP ir IFP), tai laikoma, kad tokios pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių lygiomis dalimis, jeigu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip. Todėl kiekvienas iš sutuoktinių deklaruoja jam priklausančią FP pardavimo pajamų ir/arba IFP realizavimo pajamų dalį bei sumoka apskaičiuotą mokėtiną pajamų mokesť. Jeigu laikoma, kad pajamos yra gautos abiejų sutuoktinių (lygiomis dalimis, jeigu jų tarpusavio susitarimu vedybų sutartimi nenustatyta kitaip), GPMĮ 17 str. 1 d. 30 punkte nustatyta 2016 m. 500 Eur neapmokestinama suma taikoma kiekvieno sutuoktinio gautoms pajamoms atskirai, pagal kiekvienam iš jų priskirtiną FP dalį.

Nenuolatinis Lietuvos gyventojas FP pardavimo pajamų ir IFP realizavimo pajamų Lietuvoje nedeklaruoja ir pajamų mokesčio nemoka.

Plačiau apie FP pardavimo pajamų ir /arba IFP realizavimo pajamų apmokestinamųjų pajamų apskaičiavimą, šių pajamų deklaravimą paaiškinta atnaujintame leidinyje „Kaip apmokestinamos 2016 metų ir vėlesnių mokestinių laikotarpių finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybės ir/arba išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamos“, kurį galima rasti www.vmi.lt.

Teisės departamento direktorė

Rasa Virvilienė

